

Startnotitie harmoniseren financiën

Gemeenten Hilversum en Wijdmeren

Datum: 28 oktober 2025

Bestuurlijke Samenvatting

Per 1 januari 2027 voegt Wijdmeren bestuurlijk bij Hilversum. Een eenduidig, toekomstbestendig financieel kader draagt bij aan een goede start. De raden hebben op 27 maart 2025 richting gegeven aan het proces van harmonisatie van financieel beleid en gemeentelijke belastingen en de colleges om een startnotitie gevraagd. Die ligt nu voor.

Scope

Deze startnotitie gaat over twee belangrijke onderdelen die tot de bevoegdheid van de gemeenteraden behoren:

- De P en C producten: programmabegroting, jaarrekening en belastingverordeningen (o.a. voor woonlasten)
- Financiële verordeningen en beleidsnota's (reserves, investeringen, afschrijvingen)

Bevoegdheden

De colleges, raden en ambtelijke organisaties van Wijdmeren en Hilversum werken samen aan de herindeling, maar hebben bevoegdheden en verantwoordelijkheden die in de loop van de tijd veranderen:

- 2025: de raden van Wijdmeren en Hilversum stellen eigen P en C producten voor 2025 en 2026 vast, voorbereid door de eigen colleges en ambtelijke organisaties. Wijdmeren staat onder preventief financieel toezicht van de provincie Noord-Holland; onderdeel daarvan is dat Hilversum moet instemmen met begrotingswijzigingen.
- 2026 is als 2025, met dien verstande dat de P en C producten voor 2026 voor beide gemeenten worden voorbereid door de samengevoegde ambtelijke organisatie. Het financieel toezicht op Wijdmeren blijft. Vanwege de herindeling stellen beide gemeenteraden in november 2026 géén programmabegroting 2027 vast.
- Op 4 januari 2027 stelt de nieuwe gemeenteraad van Hilversum de programmabegroting 2027 vast. In de loop van 2027 stelt de nieuwe gemeenteraad de jaarrekeningen van Wijdmeren en Hilversum vast over 2026. Het toezicht op Wijdmeren vervalt en wordt op Hilversum ingesteld, tot goedkeuring van de begroting door Gedeputeerde Staten.

In 2026:

- Maken (besluiten) Wijdmeren en Hilversum elk (over) een 'eigen' voorjaarsnota over 2026 en een meerjarenraming 2027-2031 die (alleen) gaat over het eigen grondgebied en middelen: een beleidsarm doorkijk-document 'alsof er niets wijzigt'. Uitzondering zijn de lasten/baten voor medewerkers van Wijdmeren die in 2026 in Hilversum werken.
- Maken Wijdmeren en Hilversum samen een gelijklopende kadernota (of consolidatienota, of uitgangspuntennota 2027-2031) voor de te consolideren begroting 2027 en stellen die vast. Hierin staan allerlei uitgangspunten (rentes, stelposten, etc) en harmonisaties (dit verschilt, zo stellen we voor het op te lossen, dit is het financiële effect), die in de programmabegroting 2027 worden verwerkt (en niet in 2026).
- Stellen beide raden de belastingverordeningen voor 2027 vast, met uitzondering van de OZB. In artikel 216 en 217 van de Gemeentewet is geregeld dat de raad via belastingverordeningen vaststellen welke belastingen gelden en welke onderdelen daarin moeten worden opgenomen. Omdat gemeentelijke belastingen niet met

terugwerkende kracht mogen worden geheven, dienen de belastingverordeningen altijd vóór de start van het nieuwe belastingjaar te zijn vastgesteld en bekendgemaakt (dus in 2026 voor het jaar 2027). De verordeningen OZB zijn hierop de uitzondering. Deze houden op te gelden met ingang van de datum van herindeling. De verordeningen behouden echter hun rechtskracht voor de perioden waarvoor zij hebben gegolden (artikel 32, eerste lid, Wet Arhi). De raad van de nieuwe gemeente moet binnen drie maanden na de datum van herindeling een nieuwe verordening OZB vaststellen, waarvan de datum van ingang van de heffing de datum van herindeling is, in ons geval dus 1 januari 2027 (artikel 32, tweede lid, Wet Arhi). Terugwerkende kracht is hier dus wettelijk toegestaan.

Op deze manier:

- Draaien beide gemeenten in 2026 nog hun eigen PenC cyclus.
- Nemen Hilversum en Wijdmeren qua besluitvorming een gelijkwaardig besluit over de financiële startpositie van de fusiegemeente.

Zouden er bij die besluitvorming verschillen ontstaan (afwijkende besluiten), dan kan de nieuwe gemeenteraad van Hilversum daar in 2027 knopen over doorhakken.

Proces en producten

Onderstaande schema's geven een overzicht van de op te stellen producten en de verschillende verantwoordelijkheden. De besluitvormingsdata in 2026 zijn (al) opgenomen in de raadskalenders.

P en C producten

	Opstellen (organisatie)	Voorstellen (college)	Beeldvorming (raad)	Oordeels- vorming (raad)	Zienswijze (college/raad)	Besluit (raad)
2025 Begroting + B-verordeningen 2026 HVS Begroting + B-verordeningen 2026 WDM	Hilversum Wijdmeren	Hilversum Wijdmeren	Hilversum Wijdmeren	Hilversum Wijdmeren	- Hilversum	Hilversum Wijdmeren
Eindejaarsrapportage 2025 HVS Najaarsnota 2025 WM	Hilversum Wijdmeren	Hilversum Wijdmeren	Hilversum Wijdmeren	Hilversum Wijdmeren	- Hilversum	Hilversum Wijdmeren
2026 Jaarrekening 2025 HVS Jaarrekening 2025 WDM	Hilversum Hilversum	Hilversum Wijdmeren	Hilversum Wijdmeren	Hilversum Wijdmeren	- Hilversum	Hilversum Wijdmeren
Voorjaarsnota 2026 HVS (lopend jaar plus beleidsarme doorkijk 2027-2031)	Hilversum	Hilversum	Hilversum	Hilversum	-	Hilversum
Voorjaarsnota 2026 WDM (lopend jaar plus beleidsarme doorkijk 2027-2031)	Hilversum	Wijdmeren	Wijdmeren	Wijdmeren	Hilversum	Wijdmeren
Gezamenlijke Kadernota 2027	Hilversum	Hilversum Wijdmeren	Hilversum Wijdmeren	Hilversum Wijdmeren	- -	Hilversum Wijdmeren
Belastingverordeningen (m.u.v. OZB/RZB)	Hilversum	Hilversum Wijdmeren	Hilversum Wijdmeren	Hilversum Wijdmeren	-	Hilversum Wijdmeren
Eindejaarsrapportage 2026 HVS Najaarsnota 2026 WM	Hilversum Hilversum	Hilversum Wijdmeren	Hilversum Wijdmeren	Hilversum Wijdmeren	Hilversum	
2027 Begroting 2027 + Verordening OZB	Hilversum	Hilversum Wijdmeren	Hilversum Wijdmeren	Hilversum Wijdmeren (dec 2026)	- -	Hilversum (4- 1-2027)

Jaarrekening 2026 HVS	Hilversum	Hilversum	Hilversum	Hilversum		Hilversum
Jaarrekening 2026 WDM	Hilversum	Hilversum	Hilversum	Hilversum		Hilversum

Financiële verordeningen en financiële beleidsnota's

	Opstellen (organisatie)	Voorstellen (college)	Beeldvorming (raad)	Oordeels- vorming (raad)	Zienswijze (college/raad)	Besluit (raad)
2025 Startnotitie financieel beleid	Programma- organisatie	Wijdmeren Hilversum	Wijdmeren Hilversum	Wijdmeren Hilversum	- -	Wijdmeren Hilversum
Verordening 212 GW WDM (aanpassen aan wetgeving) *	Wijdmeren	Wijdmeren	Wijdmeren	Wijdmeren		Wijdmeren
2027 – 2029 Financiële verordeningen 212, 213, 213a Verdere harmonisatie financieel beleid	Hilversum Hilversum	Hilversum Hilversum	Hilversum Hilversum	Hilversum Hilversum	-	Hilversum Hilversum

* Wijdmeren past de verordening 212 aan in het kader van rechtmatigheid. Die verordening is daarna eenvoudig te harmoniseren met die van Hilversum.

Informer en consulteren gemeenteraden en audit- en rekeningencommissie

Gedurende het gehele traject worden de gemeenteraden nauw betrokken. In 2025 en 2026 vinden meerdere inhoudelijke bijeenkomsten plaats:

- Themasessies belastingharmonisatie (kort na de zomer 2025).
- Beeldvormende sessie in voorjaar 2026 met beide raden over de inrichting die de colleges voorstellen op te nemen in de gezamenlijke kadernota voor de begroting 2027. De raden geven de colleges hierop input, waarna deze de kadernota uitwerken voor besluitvorming.

Het voorstel is verder de Audit en rekeningencommissie van Hilversum en Wijdmeren als volgt te betrekken:

- 19 november 2025: bij deze startnotitie
- Voorjaar 2026 in het kader van de gezamenlijke kadernota over het vaststellen van de uitgangspunten begroting 2027, de belastingverordeningen en te harmoniseren regelgeving
- In het najaar van 2026 ter voorbereiding op de commissiebehandeling van de begroting 2027.

Inhoudsopgave

Bestuurlijke Samenvatting.....	2
Scope	2
Bevoegdheden.....	2
Proces en producten.....	3
Informeren en consulteren gemeenteraden en audit- en rekeningencommissie.....	4
1. Aanleiding, doel en resultaat.....	6
1.1 Doel.....	6
1.2 Resultaat.....	6
2. Scope en afbakening.....	7
2.1 Binnen de scope.....	7
2.2 Buiten de scope	7
3. Bevoegdheden en verantwoordelijkheden	8
3.1 Veranderende bevoegdheden en verantwoordelijkheden 2025-2027	8
3.2 De rol van de gemeenteraden van Wijdmeren en Hilversum bij het voorbereiden van de programmabegroting Hilversum 2027	9
3.3 Het preventief financieel toezicht (huidige situatie)	9
4. Uitgangspunten en een eerste vertaling daarvan	10
4.1 Uitgangspunten	10
4.2 Vertaling uitgangspunten naar (kaders voor) de begroting 2027.....	10
4.3 Vertaling uitgangspunten naar kaders voor financieel beleid	15
5. Te leveren producten en besluitvorming	18
Bijlage 1 – Overzicht beleidskaders en verordeningen.....	19

1. Aanleiding, doel en resultaat

De gemeenten Hilversum en Wijdmeren werken toe naar een bestuurlijke herindeling per 1 januari 2027. Als onderdeel van deze herindeling is het noodzakelijk om beleid- en regelgeving voor financiën en gemeentelijke belastingen te harmoniseren en de begroting en belastingverordeningen voor 2027 voor te bereiden. Dit proces wordt beschreven in deze startnotitie 'Harmonisatie Financieel Beleid' en in 2025 vastgesteld door de gemeenteraden van Wijdmeren en Hilversum. Deze startnotitie is gebaseerd op opdracht 2.4 uit het Plan van Aanpak '[Uitwerking herindelingsadvies](#)', de [beantwoording](#) van moties over gemeentelijke belastingen van 27 maart 2025, de herindelingsscan van BMC bij het herindelingsontwerp en de [programmering harmonisatie voorschriften en beleid](#) van juni 2025.

1.1 Doel

Dit proces draagt bij aan een solide, transparante, rechtmatige en toekomstbestendige financiële basis, waarop door de nieuwe gemeente vanaf 1 januari 2027 verder kan worden gebouwd.

1.2 Resultaat

De concrete resultaten van dit proces zijn:

- Belastingverordeningen uitgewerkt en in 2026 vast te stellen voor 2027 door de gemeenteraden van Wijdmeren en Hilversum (alle belastingen excl OZB);
- Vast te stellen programmabegroting en (on)roerendezaakbelasting voor 2027 op 4 januari 2027 door de 'nieuwe' gemeenteraad van Hilversum.
- Heldere financiële regelgeving en beleidskaders over o.a. reserves, investeringen en afschrijvingen, waarin ook de kaderstellende en controlerende taken van de gemeenteraad zijn geborgd en die voldoen aan de BBV en andere wet- en regelgeving.
- Borging van de totstandkoming van en besluitvorming over P en C producten (voorjaarsnota, begroting, belastingverordeningen, jaarrekening, eindejaarsrapportage), geborgd in de P en C cyclus en afgestemd met alle relevante gremia binnen en buiten de organisatie (accountant, toezichthouder).

2. Scope en afbakening

Binnen de scope van deze startnotitie vallen de P en C producten en financiële beleidskaders die tot de bevoegdheid van de gemeenteraad behoren. Dat wil zeggen: waar de raad over besluit.

2.1 Binnen de scope

Binnen de scope van deze startnotitie vallen:

- (Uitgangspunten voor) de programmabegroting en gemeentelijke belastingen 2027 ((OZB, afval, riool, precario, toeristenbelasting etc.)
- (Uitgangspunten voor) de financiële verordeningen ex art. 212, 213, 213a Gemeentewet, inclusief het inrichten van de P en C cyclus.
- (Uitgangspunten voor) financieel beleid en regelgeving
 - Beleid gemeentelijke belastingen, kwijschelding en overgangsregelingen
 - Leges
 - Beleidsnota's reserves en voorzieningen, risicobeleid en -beheer, afschrijving, investeringsbeleid, grondbeleid, vennootschapsbelasting
- Werkprocessen voor externe (accountants-)controle en verantwoording

2.2 Buiten de scope

Buiten de scope van deze startnotitie vallen onderwerpen die tot de bevoegdheid van het college behoren:

- Organiseren Interne controle / rechtmatigheid
- Financieel beleid
- Synchronisatie rekeningschema's, budgethouders- en mandaatregelingen
- Werkprocessen, ICT omgeving en administratie
- Fiscaliteit (BTW, VPB, verzekeringen)
- Advisering aan budgethouders, management en stellers van financiële stukken

Ook buiten de scope vallen:

- Financiële effecten van te harmoniseren onderwerpen die inhoudelijk binnen het ruimtelijk, economisch en sociaal beleid vallen.
- De P en C producten van Wijdmeren en Hilversum voor/in 2025 (inclusief de jaarrekeningen en controleprotocollen 2025 en de begrotingen voor 2026)
- Het preventieve financiële toezicht op Wijdmeren door de provincie in het kader van de wet Arhi.

3. Bevoegdheden en verantwoordelijkheden

Bij het opstellen van de planning- en controlproducten (P en C-producten) hebben raad, college en ambtelijke organisatie ieder een eigen rol en verantwoordelijkheid. De gemeenteraad stelt de kaders vast en neemt uiteindelijk besluiten over de begroting, tussentijdse rapportages en jaarrekening. Het college is verantwoordelijk voor de voorbereiding, uitvoering en verantwoording van het beleid binnen deze kaders. De ambtelijke organisatie ondersteunt het college hierbij door de inhoudelijke en financiële uitwerking van de P en C-producten te verzorgen, inclusief de monitoring en onderbouwing van beleidsdoelen, prestaties en middelen. Deze rolverdeling waarborgt zowel democratische controle als een effectieve uitvoering. Wel zijn er door de herindeling veranderingen en staat Wijdmeren in 2025 en 2026 onder preventief financieel toezicht.

3.1 Veranderende bevoegdheden en verantwoordelijkheden 2025-2027

In de aanloop naar de bestuurlijke herindeling per 1 januari 2027 blijven de colleges, gemeenteraden en ambtelijke organisaties van Wijdmeren en Hilversum binnen hun bestaande wettelijke kaders opereren, maar de verantwoordelijkheden en bevoegdheden verschuiven geleidelijk.

- **2025:** Beide gemeenteraden stellen hun eigen P en C-producten (begroting 2025 en 2026) vast, voorbereid door hun eigen colleges en ambtelijke organisaties. Wijdmeren staat onder preventief toezicht van de provincie Noord-Holland; dit betekent dat Hilversum moet instemmen met begrotingswijzigingen van Wijdmeren. De samenvoeging van de ambtelijke organisaties wordt verder voorbereid, maar formeel opereren deze nog gescheiden.
- **2026:** De ambtelijke organisaties van beide gemeenten zijn per 1 januari 2026 ambtelijk gefuseerd en werken onder één gezamenlijke aansturing. Deze nieuwe organisatie bereidt de P en C-producten 2026 voor beide gemeenten voor. De formele bevoegdheden blijven echter bij de afzonderlijke colleges en raden. Ook het financieel toezicht op Wijdmeren blijft. In verband met de herindeling stellen beide raden in november 2026 géén programmabegroting voor 2027 vast, conform het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Op basis van artikel 216 en 217 van de gemeentewet moeten de belastingverordeningen over 2027 in het jaar 2026 worden vastgesteld door de gemeenteraden van Wijdmeren en Hilversum. Alleen voor de (on)roerend zaakbelasting geldt op basis van de wet Arhi dat deze wel met terugwerkende kracht in 2027 kan worden vastgesteld over heel 2027.
- **2027:** Per 1 januari 2027 is de bestuurlijke fusie een feit. Vanaf dit moment is er één college, één raad en één ambtelijke organisatie voor het geheel. De nieuwe gemeenteraad van het vergrote Hilversum treedt aan en stelt op 4 januari 2027 de programmabegroting en (on)roerend zaakbelasting voor 2027 vast. Ook stelt deze raad later de jaarrekeningen 2026 vast van zowel Hilversum als de (dan voormalige) gemeente Wijdmeren. Het toezicht op Wijdmeren vervalt en wordt op Hilversum ingesteld, tot goedkeuring van de begroting 2027 door Gedeputeerde Staten.

3.2 De rol van de gemeenteraden van Wijdmeren en Hilversum bij het voorbereiden van de programmabegroting Hilversum 2027

Vanuit een juridisch oogpunt kan de gemeenteraad van Wijdmeren geen formele besluiten nemen over de begroting 2027 van Hilversum. Tegelijk staan in het herindelingsadvies en de samenwerkingsovereenkomst duidelijke bestuurlijke intenties voor gezamenlijkheid en gelijkwaardigheid. Dat gelden ook voor het voorbereiden van de begroting 2027 en het financieel beeld voor 2027.

Die intenties zijn voor 2026 zo uitgewerkt:

- Hilversum en Wijdmeren maken en besluiten elk over een ‘eigen’ voorjaarsnota over 2026 en een meerjarenraming 2027-2031 die (alleen) gaat over het eigen grondgebied en middelen: een beleidsarm doorkijk-document ‘alsof er niets wijzigt’. Uitzondering zijn de lasten/baten voor medewerkers van Wijdmeren die in 2026 in Hilversum werken.
- Hilversum en Wijdmeren maken samen een gelijkkluidende kadernota (of consolidatienota, of uitgangspuntennota 2027-2031) voor de te consolideren begroting 2027 en stellen die allebei vast. Hierin staan allerlei uitgangspunten (indexaties, rentes, stelposten, etc) en harmonisaties (dit verschilt, zo stellen we voor het op te lossen, dit is het financiële effect), die in de programmabegroting 2027 worden verwerkt (en niet in 2026).

Op deze manier:

- Draaien beide gemeenten in 2026 nog hun eigen PenC cyclus.
- Nemen Hilversum en Wijdmeren qua besluitvorming een gelijkwaardig besluit over de financiële startpositie van de fusiegemeente.

Zouden er bij die besluitvorming verschillen ontstaan (afwijkende besluiten), dan kan de nieuwe gemeenteraad van Hilversum daar in 2027 knopen over doorhakken.

3.3 Het preventief financieel toezicht (huidige situatie)

Op 11 december 2024 hebben de gemeenteraden van Wijdmeren en Hilversum ingestemd met een herindelingsontwerp. Daardoor is Wijdmeren automatisch onder preventief financieel toezicht van de provincie Noord-Holland gesteld. Dit houdt in dat genomen besluiten (begrotingswijzigingen) pas kunnen worden uitgevoerd nadat van de provincie goedkeuring is ontvangen. De provincie baseert zich in haar beoordeling onder meer op het feit of er afgestemd is met Hilversum en of Hilversum instemt met het besluit van Wijdmeren. Het afstemmings- en toestemmingsproces is inmiddels ingeregeld en loopt.

Het financieel toezicht op Wijdmeren stopt na de herindeling op 1 januari 2027. Per 1 januari 2027 zal de provincie preventief toezicht op Hilversum leggen, tot het moment waarop de provincie de programmabegroting 2027 heeft goedgekeurd.

4. Uitgangspunten en een eerste vertaling daarvan

In deze paragraaf worden bestaande en nieuwe uitgangspunten geformuleerd en wordt een eerste uitwerking gemaakt. We maken daarbij onderscheid naar:

- vertaling naar de begroting 2027 (4.2)
- vertaling naar de harmonisatie van financiële beleidsstukken (4.3)

4.1 Uitgangspunten

De gemeenteraden van Wijdmeren en Hilversum hebben in maart 2025 in het herindelingsadvies als uitgangspunten vastgesteld:

1. Beide gemeenten bevorderen dat de heringedeelde gemeente Hilversum per 1 januari 2027 start met een meerjarig positief begrotingssaldo en Wijdmeren openstaande taakstellingen heeft ingevuld.
2. Harmonisatie van gemeentelijke belastingen gebeurt zorgvuldig, met aandacht voor de effecten op inwoners, ondernemers en begroting. Vertrekpunt is variant 2b uit de herindelingscan en de [verdere uitwerking daarvan n.a.v. motie M25/18](#).
3. Administratieve lasten en doublures worden zoveel mogelijk beperkt.
4. De technische basis van Hilversum is (passend bij het idee van de 'lichte samenvoeging' en de beperking van administratieve lasten) het vertrekpunt. Tegelijk is er bestuurlijke ruimte om in voorkomende gevallen anders te beslissen.
5. Het politieke gesprek over dit onderwerp wordt zoveel mogelijk gevoerd binnen de bestaande PenC kalenders en producten.

Verder hanteren we als uitgangspunt dat de programmabegroting 2027 beleidsarm is. Dit is gebruikelijk vanwege de herindelingsverkiezingen medio november 2026. Naar verwachting zijn bij het vaststellen van de begroting de coalitieonderhandelingen na de verkiezingen nog in volle gang. Gebruikelijk is de nieuwe coalitie financiële ruimte te laten voor nieuw/aangepast beleid.

4.2 Vertaling uitgangspunten naar (kaders voor) de begroting 2027

De meerjarenramingen voor Wijdmeren en Hilversum worden in 2026 in eerste instantie opgesteld alsof geen herindeling plaatsvindt. Uitzondering hierop vormen:

- Reeds genomen besluiten met financiële doorwerking, zoals de ambtelijke fusie, herhuisvesting en de nieuwe hoofdstructuur;
- Incidentele lasten en baten in het kader van het programma Herindeling;
- Eventuele harmonisatie-effecten die beleidsmatig of financieel al in voorbereiding zijn.

Gezamenlijke Kadernota

Wijdmeren en Hilversum besluiten over een gelijklopende kadernota voor de te consolideren begroting 2027. Hierin staan allerlei uitgangspunten (rentes, stelposten, etc) en harmonisaties (dit verschilt, zo stellen we voor het op te lossen, dit is het financiële effect), die in de programmabegroting 2027 worden verwerkt (en niet in 2026). In de kadernota wordt politieke richting gevraagd voor het opstellen van de programmabegroting 2027 voor de volgende onderwerpen.

1. Woonlastenbeleid (OZB, afvalstoffenheffing, rioolheffing)

Technische Hilversumse basis:

- OZB-opbrengsten stijgen jaarlijks met het inflatiepercentage (CPI februari);
- Riool- en afvalstoffenheffing worden kostendekkend geraamd;

- Totale woonlasten stijgen conform inflatie (coalitieakkoord Hilversum);
- In VJN 2025 is voorgesteld om toe te groeien naar kostendekkende tarieven.

Te beantwoorden politieke vragen voorjaar 2026

- Hoe om te gaan met verschillen in lasten tussen beide gemeenten?

Belastingverordeningen: gelijk beleid (geen harmonisatie nodig)

Belasting/heffing	Hilversum	Wijdmeren	Opmerking
Kwijtschelding minima	100% voor inwoners zonder draagkracht	Idem	Gelijk minimabeleid
Kostenonderbouwing heffingen	Conform landelijke richtlijn VNG/BBV	Idem	Geen inhoudelijke aanpassing nodig

Belastingverordeningen: verschillen die harmonisatie vereisen

Belasting/heffing	Hilversum (2025)	Wijdmeren (2025)	Opmerking/ harmonisatiekeuze
OZB woningen	Lagere tarieven	Hogere tarieven	Keuze: laagste tarief, gemiddelde of hoogste tarief
OZB niet-woningen	Hogere tarieven (o.m. door stadsfonds)	Lagere tarieven	Keuze: laagste tarief, gemiddelde of hoogste tarief
Afvalstoffenheffing	85-90% kostendekkend	100% kostendekkend	Keuze: ingroeipad Hilversum → 100% in 2028 of volledige harmonisatie in 2027
Rioolheffing	89% kostendekkend	100% kostendekkend	Keuze: ingroeipad Hilversum of volledige harmonisatie in 2027
Hondenbelasting	Niet geheven	Wel geheven (€130.000)	Keuze: afschaffen of invoeren
Forensenbelasting	Niet geheven	Wel geheven (€690.000)	Keuze: invoeren / maximeren / schrappen
Precariobelasting	Wel geheven	Niet geheven	Keuze: handhaven / afschaffen
Toeristenbelasting	Ingevoerd per 2026	Al aanwezig	Vanaf 2026, verschillen die harmonisatie vragen.
Leges	Legesverordening op basis BBV	Idem	Wordt jaarlijks geactualiseerd

2. Stelposten voor nominale en autonome ontwikkelingen

Technische Hilversumse basis:

- Jaarlijkse stelpost voor nominale ontwikkelingen: €3.000.000;
- Jaarlijkse stelpost voor autonome ontwikkelingen: €2.000.000;
- Beide stelposten worden jaarlijks structureel verhoogd vanaf het laatste jaar van de raming.

Te beantwoorden politieke vragen voorjaar 2026

- Zijn de bestaande stelposten toereikend voor de begroting van de vergrote gemeente?
- Wordt extra ruimte gevraagd voor herindelingsgerelateerde risico's of harmonisatie?

3. Algemene uitkering Gemeentefonds

Technische Hilversumse basis:

- De algemene uitkering wordt geraamd op basis van de meest recente circulaire (mei/december);
- Accres wordt automatisch verwerkt;

- Geen beleidsruimte op het accres zelf, wel op de besteding.

Te beantwoorden politieke vragen voorjaar 2026

- Hoe worden eventuele financiële voordelen uit opschaling (hoger accres) ingezet?
- Reserveren voor transitiekosten of inzet voor beleidsprioriteiten?

4. Lasten en baten herindelingsprogramma

Technische Hilversumse basis:

- Incidentele lasten en baten van de herindeling worden apart inzichtelijk gemaakt in de begroting;
- Reeds genomen besluiten m.b.t. ambtelijke fusie, huisvesting en hoofdstructuur zijn verwerkt in Hilversumse MJP-raming;
- Programma Herindeling is als afzonderlijk programma opgenomen.

Te beantwoorden politieke vragen voorjaar 2026

- Wat wordt als structureel/meerjarig opgenomen versus incidenteel?
- Hoe worden de baten en lasten van samenvoeging zichtbaar gemaakt in het financieel beeld?

5. Rekeningrente en investeringsbeleid

Technische Hilversumse basis:

- Toerekening op basis van de rente-omslagmethode;
- Omslagpercentage 2025: 1,2%;
- Wordt aangepast bij afwijking >0,5% tussen werkelijke en geraamde rente;
- Investerings in onderwijshuisvesting worden geïndexeerd met BDB-index;
- Investerings in riolering worden geïndexeerd met GWW-prijsindex (deelgebied 4221).
- Sturen op schuldquote van <130% over een periode van 10 jaar

Te beantwoorden politieke vragen voorjaar 2026

- Welke strategische uitgangspunten gelden er vanaf 2027?

6. Salarisontwikkeling en loonindexatie

Technische Hilversumse basis:

- Jaarlijkse indexatie op basis van cao-ontwikkelingen en CPB-loonvoet sector overheid;
- Wordt verwerkt in de stelpost nominale ontwikkelingen;
- Personeelslasten worden dynamisch geraamd indien cao-afspraken nog onbekend zijn.

Te beantwoorden politieke vragen voorjaar 2026

- Zijn aanvullende middelen nodig in verband met harmonisatie functies/schalen na fusie?
- Extra dekking nodig voor (tijdelijke) transitiecapaciteit?

7. Keuzes rond subsidies en uitgaven

Technische Hilversumse basis:

- Uitgaande subsidies worden jaarlijks geïndexeerd met CPI (februari);
- Structurele uitgaven worden niet automatisch geïndexeerd tenzij contractueel of beleidsmatig bepaald.

Te beantwoorden politieke vragen voorjaar 2026

- Indexeren van alle subsidies en beleidscategorieën of selectief?

8. Gebruik van de algemene reserve

Technische Hilversumse basis:

- Incidenteel tekort mag worden gedekt uit de algemene reserve;
- Structureel tekort vereist structurele oplossing;
- De provincie houdt hierop toezicht, zeker bij fusie met gemeente onder preventief toezicht (Wijdemeren).

Te beantwoorden politieke vragen voorjaar 2026

- Inzet reserves voor incidentele harmonisatiekosten?
- Duidelijke grens stellen voor structureel gebruik van reserve?

Prudent omgaan met financiële effecten van politieke keuzes

De keuzes die in het voorjaar van 2026 aan de beide gemeenteraden worden voorgelegd, betreffen veelal uitgangspunten die de financiële ruimte van de nieuwe gemeente Hilversum vanaf 2027 rechtstreeks beïnvloeden. Denk hierbij aan beleidsopties met betrekking tot woonlasten, indexatie van uitgaven, inzet van reserves en harmonisatie van tarieven en voorzieningen.

Hoewel de formele besluitvorming pas per 1 januari 2027 bij de nieuwe gemeenteraad ligt, is het noodzakelijk dat het proces van kaderstelling door beide raden op een financieel prudente wijze wordt ingericht. Daarbij hanteren we de volgende werkwijze:

Inzicht in financiële bandbreedtes

Voor elk onderwerp waarvoor politieke keuzes worden gevraagd, worden vooraf financiële bandbreedtes in beeld gebracht. Dit betekent dat bij de kader-/consolidatienota wordt aangegeven wat de minimale en maximale impact van keuzes kan zijn op het begrotingssaldo 2027 en verder. Zo wordt duidelijk welke ruimte of druk ontstaat.

Voorwaardelijke verwerking in de ramingen

Politieke wensen of zienswijzen van de raden worden pas verwerkt in de financiële ramingen als daarover eenduidige kaders zijn gesteld.

Inzet tijdelijke stelposten en reserveringen

Om financiële risico's of onzekerheden tijdelijk op te vangen, kan gewerkt worden met stelposten voor harmonisatie en herindeling. Deze stelposten worden afzonderlijk zichtbaar gemaakt in de begroting. Indien nodig kan daarnaast de ingestelde herindelingsreserve worden benut om incidentele financiële gevolgen van beleidskeuzes (bijv. gelijktrekken tarieven, frictiekosten) tijdelijk op te vangen.

Beoordeling op structurele sluitendheid

Bij de weging van beleidsopties wordt steeds getoetst of structurele lasten ook structureel gedekt zijn. Indien dit niet het geval is, worden alternatieve dekkingsopties in beeld gebracht. Zo wordt voorkomen dat de nieuwe gemeente start met een niet-sluitende begroting.

Risicoanalyse en gevoeligheden

In de aanloop naar de begroting 2027 wordt een risicoanalyse opgesteld die naast de reguliere risicoanalyse specifiek ingaat op herindelingsrisico's en keuzegevoeligheden. Denk hierbij aan onzekerheid in de accresontwikkeling, geschatte baten uit harmonisatie, weerstand op tariefsverhogingen, of frictiekosten in de organisatie. Deze risicoanalyse ondersteunt de politieke afwegingen en bevordert realisme in de besluitvorming.

Rol provinciaal toezicht en bestuurlijke toetsing

Gelet op het preventief toezicht op Wijdmeren in 2026 en het toezicht op Hilversum in 2027, worden beleidsvoorstellen die potentieel risico vormen voor de begrotingsruimte vooraf getoetst op haalbaarheid en toezichts-technische aanvaardbaarheid. Ook vindt bestuurlijke afstemming plaats met de toezichthouder (provincie Noord-Holland) over het gebruik van reserves en het pad naar structureel evenwicht.

Proces begroting 2027

De politieke kaderstelling voor 2027 wordt – parallel aan de eigen voorjaarsnota's in Wijdmeren en Hilversum – voorbereid langs de volgende stappen:

Stap	Onderdeel	Doel	Actie of document	Opmerkingen
1	Inventarisatie keuzes	In beeld brengen waar politieke richting nodig is (bijv. OZB, stelposten, harmonisatie)	Gezamenlijke Kadernota	
2	Technische onderbouwing	Berekening van financiële impact (bandbreedtes, varianten)	Bijlage bij Gezamenlijke Kadernota (rekenmodel)	Inclusief meerjarige effecten en risico's
3	Toets op haalbaarheid	Vooraf beoordelen op toezichtseisen en uitvoerbaarheid	Interne toets + afstemming provincie (indien relevant)	Zeker bij inzet reserves of afwijking van normering
4	Besluitvorming raden	Besluit gezamenlijke kadernota Hilversum en Wijdmeren	Agendering in beide raden zomer 2026	Raden nemen besluit
5	Scenario-uitwerking bij verschil van inzicht	In beeld brengen wat er gebeurt bij afwijkende signalen uit de raden	Scenario's in memo of addendum	
6	Voorwaardelijke verwerking in begroting	Technische verwerking van politieke richting waarover overeenstemming is	Opname in ontwerp-begroting 2027 (onderbouwd)	Keuzes zonder heldere dekking worden niet structureel opgenomen
7	Risicoanalyse en monitoring	Borging van realisme en structureel evenwicht	Paragraaf weerstandsvermogen + risicoanalyse herindeling	Onderdeel van begrotingsvoorbereiding 2027

Deze stappen maken het mogelijk om politieke wensen serieus te nemen, zonder het financiële fundament van de nieuwe gemeente te ondermijnen. Ze ondersteunt ook het gesprek met de provincie over een zorgvuldige overgang van toezichtregime na de herindeling.

4.3 Vertaling uitgangspunten naar kaders voor financieel beleid

De bestuurlijke fusie tussen Wijdmeren en Hilversum per 1 januari 2027 vereist ook het harmoniseren van het financieel beleid van beide gemeenten. Dit betreft zowel de financiële uitgangspunten als de financiële verordeningen, en vormt een essentieel onderdeel van de integratie van werkwijzen, financiële sturing en verantwoording. Dit harmonisatieproces loopt parallel aan de voorbereiding van de begroting 2027.

Wettelijk kader en verordeningen

De basis voor het financieel beleid ligt in de artikelen 212, 213 en 213a van de Gemeentewet:

- Artikel 212 Gemeentewet: verplicht elke gemeente tot het vaststellen van een verordening voor het financiële beleid, het financieel beheer en de interne controle.
- Artikel 213 Gemeentewet: regelt de controle op de jaarrekening door de accountant, inclusief het vaststellen van een controleverordening.
- Artikel 213a Gemeentewet: verplicht gemeenten tot het instellen van een rekenkamerfunctie, inclusief een verordening waarin werkwijze en bevoegdheden zijn vastgelegd.

De nieuwe gemeenteraad van Hilversum stelt begin 2027 deze verordeningen opnieuw vast, maar het voorbereidingsproces start al in 2026. Wijdmeren zal haar verordening 212 al eerder (in 2025) actualiseren (aansluiten op wet) en die gelegenheid benutten om de verordening (al) in lijn te brengen met die van Hilversum.

Onderstaande tabel geeft een globaal verschillenoverzicht.

Onderwerp	Wijdmeren	Hilversum	Verschil / aandachtspunt
Kwijtscheldingsbeleid	Inclusief hondenbelasting	Exclusief hondenbelasting	Keuze voor hondenbelasting verwerking in kwijtscheldingsbeleid
Artikel 212-verordening	Recent geactualiseerd, soberder opgesteld, wordt geactualiseerd	Meer uitgewerkt en controlerend kader	Verschillen in mate van detail en controlenormen
Controleverordening (213)	Basisverordening, beperkte kaders voor accountant	Uitgebreide verordening met specifieke opdrachten	Noodzaak tot integrale herziening na fusie
Rekenkamerfunctie (213a)	Lokale rekenkamer	Lokale rekenkamer	Keuze nodig voor inrichting en werkwijze nieuwe rekenkamer

Overig financieel beleid

Ook op andere onderdelen van het financieel beleid zijn verschillen tussen Wijdmeren en Hilversum. Deze verschillen zijn van invloed op lasten voor inwoners, financiële sturing en begrotingsuitgangspunten. Harmonisatie daarvan betekent altijd een financieel effect. Bij onderwerpen met financiële consequenties (bijv. kwijtscheldingsbeleid of afschrijvingstermijnen) worden de keuzes gelijktijdig betrokken bij de voorbereiding van de begroting 2027.

Onderstaand overzicht geeft de belangrijkste verschillen weer:

Onderwerp	Wijdmeren	Hilversum	Vershil / aandachtspunt
Reserves en voorzieningen	Lagere minimale weerstandscapaciteit, incidentele inzet	Striktere normen, vastgelegde bestemmingsreserves	Verschillende risiconormen en inzetstrategieën
Afschrijvingsbeleid	Lineaire afschrijving, kortere termijnen op onderdelen	Overwegend lineair, langere termijnen	Verschillen in kapitaallasten bij vergelijkbare investeringen
Investeringsbeleid	Beperkt meerjaren investeringsplan, minder formalisering	Integrale investeringsplanning en -monitoring	Uniformering noodzakelijk voor sturing en prioritering

Proces beleid en verordeningen

Het harmonisatieproces verloopt gefaseerd en parallel aan de voorbereiding van de begroting 2027. Belangrijk uitgangspunt is dat in 2026 al duidelijkheid ontstaat over de beleidslijn die de nieuwe gemeente zal hanteren. Voor de belastingverordeningen geldt dat deze voor 2027 moeten worden vastgesteld. Alleen de (on)roerend zaakbelasting kan in 2027 met terugwerkende kracht voor het hele jaar worden vastgesteld. Hieronder de globale processtappen:

Stap	Onderdeel	Periode	Activiteit	Betrokkenen
1.	Inventarisatie & analyse	Q1 2026	Vergelijken van bestaand financieel beleid en verordeningen*	ambtelijke werkgroep Financiën
2.	Beleidsvoorstellen opstellen	Q2 2026	Opstellen beleidsvoorstellen per onderwerp (incl. scenario's)	ambtelijke werkgroep i.s.m. directies
3.	Consultatie raden	Q2–Q3 2026	Zienswijze of advies vragen aan beide raden	colleges, beide gemeenteraden
4.	Opstellen verordeningen	Q3 2026	Vorbereiden integrale 212-, 213- en 213a-verordeningen	juridische en financiële staf
5.	Vaststellen belastingverordeningen 2027 (m.u.v. (on)roerend zaakbelasting)	Q4 2026**	Vaststelling door huidige raad Hilversum en Wijdmeren	Gemeenteraad en college van Wijdmeren en Hilversum
6.	Vaststellen verordeningen nieuwe gemeente	Jan–feb 2027	Vaststelling door nieuwe raad van Hilversum	nieuwe gemeenteraad en college Hilversum
7.	Programmeren resterende harmonisaties	Na 2027	Vaststelling door nieuwe raad van Hilversum	nieuwe gemeenteraad en college Hilversum

* Bijlage 1 bevat een volledig overzicht van alle financiële beleidsstukken in Wijdmeren en Hilversum uit het 'programma harmonisatie voorschriften en beleid'.

** Dit moet uiterlijk in de laatste raadsvergadering van 2026 plaatsvinden. Voor Wijdmeren is dit op 8 oktober 2026, daarom is dit ook het te verkiezen moment voor Hilversum.

Voor de belastingverordeningen geldt de volgende planning met betrekking tot besluitvorming in de raad:

Verordening	Hilversum	Wijdmeren	Toelichting
Afvalstoffenheffing	Q4 2026	Q4 2026	
Rioolheffing	Q4 2026	Q4 2026	
OZB, Onroerendezaakbelasting	4-1-2027	4-1-2027	Verplichte harmonisatie, kan op basis van wet Arhi op 4 januari 2027
RZB, Roerende zaakbelasting	4-1-2027	4-1-2027	Verplichte harmonisatie. Is gelijk aan OZB
Precariobelasting	Q4 2026	Q4 2026	
Hondenbelasting	n.v.t.	8-10-2026	Keuze hondenbelasting kan nog 2 jaar geheven worden in Wijdmeren
Forensenbelasting	Q4 2026	Q4 2026	
Toeristenbelasting	Q4 2026	Q4 2026	
Watertoeristenbelasting	Q4 2026	Q4 2026	
Legesverordening	Q4 2026	Q4 2026	
Parkeerbelasting	Q4 2026	n.v.t.	
Marktgeden	Q4 2026	n.v.t.	
Lijkbezorgingsrechten	n.v.t.	Q4 2026	
Verordening verhuur boten	n.v.t.	Q4 2026	nieuw beleid Wijdmeren

Deze werkwijze biedt transparantie, tijdige betrokkenheid van beide raden en voorkomt verrassingen bij de financiële startpositie van de nieuwe gemeente.

5. Te leveren producten en besluitvorming

Onderstaande tabellen geven weer welke producten worden opgesteld en welke rollen organisaties, colleges en raden daarbij hebben.

P en C producten

	Opstellen (organisatie)	Voorstellen (college)	Beeldvorming (raad)	Oordeels- vorming (raad)	Zienswijze (college/raad)	Besluit (raad)
2025 Begroting + B-verordeningen 2026 HVS Begroting + B-verordeningen 2026 WDM	Hilversum Wijdemeren	Hilversum Wijdemeren	Hilversum Wijdemeren	Hilversum Wijdemeren	- Hilversum	Hilversum Wijdemeren
Eindejaarsrapportage 2025 HVS Najaarsnota 2025 WM	Hilversum Wijdemeren	Hilversum Wijdemeren	Hilversum Wijdemeren	Hilversum Wijdemeren	- Hilversum	Hilversum Wijdemeren
2026 Jaarrekening 2025 HVS Jaarrekening 2025 WDM	Hilversum Hilversum	Hilversum Wijdemeren	Hilversum Wijdemeren	Hilversum Wijdemeren	- Hilversum	Hilversum Wijdemeren
Voorjaarsnota 2026 HVS (lopend jaar plus beleidsarme doorkijk 2027-2031)	Hilversum	Hilversum	Hilversum	Hilversum	-	Hilversum
Voorjaarsnota 2026 WDM (lopend jaar plus beleidsarme doorkijk 2027-2031)	Hilversum	Wijdemeren	Wijdemeren	Wijdemeren	Hilversum	Wijdemeren
Gezamenlijke Kadernota 2027	Hilversum	Hilversum Wijdemeren	Hilversum Wijdemeren	Hilversum Wijdemeren	- -	Hilversum Wijdemeren
Belastingverordeningen (m.u.v. OZB/RZB)	Hilversum	Hilversum Wijdemeren	Hilversum Wijdemeren	Hilversum Wijdemeren	-	Hilversum Wijdemeren
Eindejaarsrapportage 2026 HVS Najaarsnota 2026 WM	Hilversum Hilversum	Hilversum Wijdemeren	Hilversum Wijdemeren	Hilversum Wijdemeren	Hilversum	
2027 Begroting 2027 + Verordening OZB	Hilversum	Hilversum Wijdemeren	Hilversum Wijdemeren	Hilversum Wijdemeren (dec 2026)	- -	Hilversum (4- 1-2027)
Jaarrekening 2026 HVS Jaarrekening 2026 WDM	Hilversum Hilversum	Hilversum Hilversum	Hilversum Hilversum	Hilversum Hilversum		Hilversum Hilversum

Financiële verordeningen en financiële beleidsnota's

	Opstellen (organisatie)	Voorstellen (college)	Beeldvorming (raad)	Oordeels- vorming (raad)	Zienswijze (college/raad)	Besluit (raad)
2025 Startnotitie financieel beleid	Programma- organisatie	Wijdemeren Hilversum	Wijdemeren Hilversum	Wijdemeren Hilversum	- -	Wijdemeren Hilversum
Verordening 212 GW WDM (aanpassen aan wetgeving) *	Wijdemeren	Wijdemeren	Wijdemeren	Wijdemeren		Wijdemeren
2027 – 2029 Financiële verordeningen 212, 213, 213a Verdere harmonisatie financieel beleid	Hilversum Hilversum	Hilversum Hilversum	Hilversum Hilversum	Hilversum Hilversum	-	Hilversum Hilversum

* Wijdemeren past de verordening 212 aan in het kader van rechtmatigheid. Die verordening is daarna eenvoudig te harmoniseren met die van Hilversum.

Bijlage 1 – Overzicht beleidskaders en verordeningen

Bron: programmering harmonisatie voorschriften

Verplichte harmonisaties oppakken in 2026, besluitvorming begin 2027 (prioriteit 1)

Hilversum	Wijdmeren	Actie	Prioriteit
Verordening heffing invordering OZB 2025	Verordening heffing invordering OZB 2025	Verplichte harmonisatie wet Arhi, doorrekenen financiële effecten	1
Verordening BIZ Gijsbrecht eigenaren 2021 en verordening BIZ Gijsbrecht gebruikers 2021	Verordening bedrijveninvesteringszone Nootweg Wijdmeren 2025-2029	Voor 1-1-2027 harmoniseren, nieuwe raad Hvs moet binnen 3 mnd vaststellen, er is financiële impact, analyse vereist	1
Uitvoeringsovereenkomst stadsfonds 2024		Opslag op OZB. Hoort bij financiën ism Economie. Indien behoort tot baatbelasting is art 32 wet arhi van toepassing en dienst regeling geharmoniseerd te zijn per 1-1-2027. Veel impact op ondernemers en begroting	1

Te programmeren voorbereiding harmonisaties met besluitvorming wenselijk rond 1 januari 2027 (prioriteit 2)

Hilversum	Wijdmeren	Actie	Prioriteit
Controleverordening Hilversum	Controleverordening Wijdmeren	Harmonisatie vergt geringe inzet	2
Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen	Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen	Er zijn verschillen in posten waarvoor kwijtschelding kan worden gevraagd. Redactioneel eenvoudig te harmoniseren, maar wel financieel effect (gelijkheidsbeginsel)	2
Verordening heffing en invordering van de afvalstoffen	Verordening heffing en invordering van de afvalstoffen	Keuze te maken: harmoniseren of tot 2029 verschillen in standhouden	2
Verordening invordering havengelden 2025	Verordening watertoeristenbelasting	Redactioneel eenvoudig te harmoniseren, maar wel financieel effect in beeld brengen	2
Exploitatieverordening		Harmoniseren kan leiden tot positief begrotingseffect	2
Financiële verordening Hilversum	Financiële verordening Wijdmeren	Harmoniseren heeft financiële impact op begroting, vergt bestuurlijke (inhoudelijke) keuzes voorafgaand aan harmoniseren. Harmoniseren in 2027 is eenvoudiger, omdat er dan 1 gemeentebestuur is. Format Hvs aanvullen met WM	2

Te programmeren voorbereiding harmonisaties met veel impact, voorbereiding en besluitvorming na 1 januari 2027 (prioriteit 3)

Hilversum	Wijdmeren	Actie	Prioriteit
Verordening onderzoeken naar doelmatigheid en doeltreffendheid	Verordening onderzoeken naar doelmatigheid en doeltreffendheid	eenvoudig te harmoniseren	3
Legesverordening deelvoertuigen en kabelgoottegels		Harmoniseren kan financiële impact hebben op begroting Hvs	3
Verordening heffing en invordering rioolheffing 2025	Verordening heffing en invordering rioolheffing 2025	Op onderdelen verschil (onderscheid eigenaar/gebruiker), verschillende tarieven en vrijstellingen. WM hangt samen met verordening riool aansluitrecht. Heeft financiële en politieke impact.	3
	Verordening op heffing en invordering van een eenmalig riool aansluitrecht	Harmoniseren meerdere voorschriften tegelijk, vergt w.s. capaciteit	3
Verordening op de heffing en invordering van precariobelasting 2025		WM heeft deze regeling niet. Invoeren heeft impact op ondernemers, belanghebbenden in WM, rekening houden met overgangsbepalingen	3
Verordening tot intrekken hondenbelasting Hilversum 2022	Verordening op heffing en invordering hondenbelasting 2025	Bestuurlijke keuze voor instellen/intrekken, heeft impact op inwoners en heeft financieel effect (+ of -)	3
Verordening op heffing en invordering van Leges 2025	Verordening op heffing en invordering van Leges 2025	harmoniseren heeft financiële impact hebben, financiële analyse nodig	3
	Verordening op de heffing en invordering van belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten	Bestuurlijke keuze voor instellen/intrekken, heeft impact op inwoners en heeft financieel effect (+ of -)	3
Verordening toeristenbelasting 2025	Verordening op heffing en invordering toeristenbelasting 2025	Beide gemeenten kennen Toeristenbelastingen alleen met verschillende tarieven. Harmoniseren heeft financieel effect (+ of -)	3
	Verordening op heffing en invordering forensenbelasting 2025	Bestuurlijke keuze voor instellen/intrekken, heeft impact op inwoners en heeft financieel effect (+ of -)	3
	verordening reserve recreatie en toerisme Wijdmeren 2024	Financiële gevolgen	3
verordening parkeerbelastingen		gelijk oppakken met harmonisatie parkeerverordening	3
verordening mobiliteitsfonds		gelijk oppakken met harmonisatie parkeerverordening. Wethouder Hvs heeft toegezegd (T23/101) om eind 2025 met de raad in discussie te gaan over het bestedingsdoeleinden van het Mobiliteitsfonds.	3
verordening reserve parkeeraangelegenheden		gelijk oppakken met harmonisatie parkeerverordening	3

	verordening op de heffing en invordering van lijkbezorgingsrechten 2025	harmonisatie vergt bestuurlijke keuzes voor uitvoering	3
--	--	---	---